

Leto I.

V Ljubljani, dné 24. septembra 1897.

Štev. 10.

Vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa.

(Piše Janes Pristov.)

(Dalje.)

Koliko koristi vedno češčenje posamezniku?

V sv. hostiji je pričujoč Jezus Kristus kot Bog in človek. Od Boga imamo vse; zakaj v dejanju apostolov je zapisano: »Bog sam daje vsem življenje, dih in vse.« (Dj. ap. 17, 25.) Presv. Rešnje Telo je studenec vsega duhovnega življenja; zato čim bolj kdo zajema iz tega živega studenca milosti, tem bolj se krepi njegova vera. Kdor torej resnično časti presv. Rešnje Telo, on tudi živi, kakor ga uči sv. vera, živi v milosti božji.

Otrok, ki časti presv. Rešnje Telo, dobi milost, da lahko, z veseljem in goreče moli. To je potrebno vsakemu, zlasti pa mladini. Mladeniči in dekleta, ki so zapisani v bratovščino presv. Rešnjega Telesa in res dobro opravljajo svoje molitvene ure, ne morejo dolgo časa imeti grešnega znanja; in če so v smrtnih grehah, se kmalu spokoré, zakaj če moli mladenič ali dekle pred Jezusom, ki je sama svetost in čistost, spozna svoje grehe in iz ljubezni do Jezusa enkrat za vselej stori konec smrtnemu grehu. Mnogo je pomočkov, s katerimi se mladina odvrča od greha, a izdatnejšega mislim da ni, kakor je češčenje presv. Rešnjega Telesa. Zakaj mlad človek, ki časti presv. Rešnje Telo, ostane navadno trajno dober in pošten; živa vera in ljubezen do Jezusa, skritega v tabrnaklju, ga nevidno vleče k Jezusu in ga varuje, da ne žali Boga. Kdor hoče mladino rešiti, navajaj jo častiti presv. Rešnje Telo, pripoveduj ji, kako lepo je, če mladina kleči pobožno moleč pred tabernakljem.

Kjer lepo molijo in časté presv. Rešnje Telo, tam jih mnogo dobi poklic za mašniški ali redovni stan. Zakonskim, ki časté najsvetejši zakrament, je Jezus najmodrejši svetovavec v dušnih in telesnih skrbih, pri Njem dobivajo moči in poguma; zapuščeni, revni, nadložni imajo v Jezusu zvestega prijatelja, ki je ž njimi zapuščen in ž njimi trpi v tabernaklju. Grešniki dobivajo milost srčnega kesanja od Jezusa v presv. zakramentu; vsakemu, kdor moli presveto Rešnje Telo, je Jezus vse.

Koliko koristi vedno češčenje celim župnijam?

Kak razložek je mej župnijo, kjer ljudje ne poznajo in ne časté presvetega Rešnjega Telesa in mej ono, kjer se goreče časti Jezus v sv. hostiji! Kjer se ne časti presv. Rešnje Telo, tam tudi ni žive vere v pričujočnost Jezusovo v presv. Rešnjem Telesu: ljudje so navadno bolj mlačni; kaže se to v dejanju, ko pred presv. Rešnjim Telesom ne poklekujajo, sv. zakramente redko prejemajo, k sv. maši ne hodijo, hrepené le po posvetnem uživanju in grehu. Ali vse drugače je v župniji, kjer se močno goji češčenje presvetega Rešnjega Telesa. Ljudje vedó, kaj imajo v presv. Rešnjem Telesu. V ljudeh je živa vera in prava gorečnost; najprej se pridružijo vednemu češčenju le najbolj goreči; in ko mlačni vidijo, kako drugi lepo molijo presv. Rešnje Telo, počasi tudi sami pristopijo. Ljudje čimdalje bolj spoštujejo presv. Rešnje Telo, bodisi v cerkvi, kadar je izpostavljeno, bodisi, kadar ga nese mašnik bolniku, čimdalje bolj pridno prihajajo tudi ob delavnikih k sv. maši, mnogo več ljudij pristopa k sv. obhajilu, mladina popušča nevarno posvetno veselje, pijančevanje, ples, ponočevanje. V mnogih župnijah, v katerih ne z lepa, ne z grda niso mogli odpraviti plesa in pijančevanja, so vpeljali vedno češčenje: in ko se je mladina, zlasti dekleta, vnela za češčenje najsvetejšega zakramenta, so plesi sami ponehali; dekleta so molila v cerkvi in v krčmi so jih zastoj pričakovali. V taki župniji je večí napredek v duhovnem življenju v dveh letih, kakor drugače v desetih. Tako se glasé poročila iz vseh župnij, kjerkoli so vpeljali vedno češčenje. Na delo torej, ne mirujmo, dokler ne bode v vsaki fari vednega češčenja!

Častivci in častivke presv. Rešnjega Telesa.

(Piše *Jožef Benkovič*.)

X.

T o m a ž H r e n .

(18. oktobra 1597.)

Letos je 300 let, odkar so se stalno naselili na Kranjskem jezuviti (21. januarija 1597) in odkar je cesar Ferdinand II. imenoval Tomaža Hrena za ljubljanskega škofa. Ta dogodek je za katoliško cerkev na Kranjskem, zlasti pa tudi za češčenje presv. Rešnjega Telesa mej Slovenci tolike važnosti, da se ga moramo vsaj v »Vencu« hvaležno spominjati.

Tomaž Hren je bil rojen v Ljubljani l. 1560. Hotel je postati pravdnik. V nevarni bolezni pa je obljubil, da se posveti duhovskemu stanu, ako mu Bog dá zdravje. Bog ga je uslišal, in l. 1588. je bil Tomaž Hren posvečen v mašnika. Kmalu potem je postal v Ljubljani stolni kanonik, pozneje dekan in 18. oktobra l. 1597. ga je Ferdinand II. osebno imenoval za ljubljanskega škofa. In kot škof si je s svojim gorečim, res apostolskim delovanjem zaslužil častno ime »kranjski apostol«.

Silno žalostno je bilo tedaj na svetu. Luter in Kalvin sta vsak po svoje učila krivo vero; tisoči in tisoči kristijanov so se izneverili edinozveličavni katoliški cerkvi. Kakor povodenj so se razkropili krivoverski duhovniki na vse kraje ter povsod učili svoje pogubne zmote.

Tudi v slovenske kraje se je kmalu zatrosila kriva vera in mnogi so se je oklenili. Celo mnogo duhovnikov je odpadlo in prav ti nezvesti dušni pastirji so največ ljudij zapeljali v krivoverstvo. Nekatero fare na Kranjskem so bile popolnoma luteranske, ker so imele luteranske duhovnike. Katoliške cerkve pa so se vedno bolj praznile.

L. 1531. je jel odpadnik Primož Trubar v ljubljanski stolni cerkvi učiti krivo vero. Dasi so ga bili kmalu pregnali, se je vendar število krivovercev tako hitro množilo, da so vže v enem letu cerkev sv. Elizabete dobili popolno v svojo oblast.

Ljubljanski škof in duhovniki, kolikor jih je ostalo še zvestih, so se mnogo trudili, da bi ustavili razširjanje krive vere, ki je pretila pravo katoliško vero v naši domovini popolnoma zatreti. Pa vse je bilo zastonj. Neki ljubljanski kanonik je pisal l. 1588.: »Naša cerkev se od dne do dne bolj prazni; ni duhovnikov, še manj pa poslušavcev. Oh, kam smo prišli!«

Najhujše so divjali krivoverci zoper zakrament presv. Rešnjega Telesa in seveda tudi zoper daritev sv. maše. Kakor drugod, tako so se tudi na Kranjskem dogajala grozna bogoskrunstva. Marsikje so pobrali sv. posode in posvečene hostije in jih onečastili. Prišlo je tako daleč, da procesija presveteega Rešnjega Telesa več let ni mogla iti.

Krivoverci niso verovali, da je Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu resnično pričujoč. Imeli so obhajilo po svoje in zauživali kruh in vino. Vse versko življenje je izginilo. Gospodovi dnevi se niso več posvečevali. Grozna razuzdanost, pijančevanje, poboji, ropi in druge pregrehe so prišle v navado. Od l. 1575. do l. 1593., torej v 18 letih so obhajali v Ljubljani samo 12.894 ljudij. In vendar je štela Ljubljana vže takrat nekaj tisoč prebivavcev! Sto let prej pa je bilo samo v kapucinski cerkvi v Ljubljani do 20.000 obhajil na leto. Kolika razlika!

Take žalostne razmere so vladale na Kranjskem, ko je Tomaž Hren postal ljubljanski škof. Koliko dela in trpljenja ga je čakalo! Kako mu je bilo takrat pri srcu, je izrazil v teh-le besedah: »Gospod Jezus Kristus, naš Zveličar in škof naših duš, brez čigar pomoči je vse naše delo ničevno, naj mi dá milost svojega sv. Duha, da more z njegovo podporo moja slabost vladati to veliko delo in da morejo moja dela in moj uk koristiti v čast njegovega veličanstva mnogim krščanskim dušam, in da slednjič

dosežem krono nebeško, katera je obljubljena tem, ki zvesto vstrajajo do konca!»

Kakor je kralj Salomon prosil Boga, naj mu dá dar modrosti in umnosti, tako je prosil škof Tomaž Hren pomoči in vstrajnosti in umnosti v težavnem opravilu. In prejel je vsega obilo.

Najboljša podpora so mu bili jezuiti. Vže l. 1596. jim je bilo v Ljubljani stanovanje preskrbljeno, in 21. januarija l. 1897. so se prvi njih duhovniki v Ljubljani stalno naselili. Prevzeli so srednje šole, katere so bile zelo dobro obiskovane, in tako so obvarovali kranjsko mladino luteranskih zmot.

Škof Tomaž Hren je hodil po deželi iz kraja v kraj. Posvečeval je cerkve, katere so krivoverci oskrunili, delil je zakrament sv. birme in dan za dnevom po večkrat pridigoval. Nobena gora mu ni bila previsoka, nobena pot pretežavna na tem apostolskem potu. Nekatero trdovratno luterance je pregnal iz dežele, sploh se je trudil krivoverstvo popolnoma zatreti v svoji škofiji. V nekaterih letih se je nad 41.000 luterancev povrnilo v katoliško cerkev, in na ljubljanskem trgu so sežgali očitno več voz krivoverskih knjig. Vže l. 1601. je po dolgem prestanku zopet vodil procesijo presv. Rešnjega Telesa po ljubljanskem mestu. Katoličani so ceste in hiše lepo okrasili ter se sprevoda prav obilno vdeležili. Pokazalo se je, da je moč luteranska vže strta.

»Gorečnost za Tvojo hišo me razjeda«, te besede psalmistove veljajo o vsem Hrenovem delovanju. Sicer ga nekateri trdo sodijo, a po krivici. Kot pravi apostolski mož je poznal le eno resnico, le enega Kristusa, le eno cerkev, le en oltar, le eno daritev, in po tem prepričanju je tudi delal.

V cerkvi sv. Elizabete v Ljubljani, katere so se luteranci polastili, je razbil krivoverski krstni kamen, raztrgal njih knjige, cerkev znova posvetil in maševal. Na Križu pri Kamniku je razstrelil neko luteransko cerkev. Na Dolenjskem nekje je prišel v katoliško cerkev prav tisti čas, ko je luteranski duhovnik bil na prižnici. Škof Hren je stopal skozi cerkev, šel na prižnico in krivoverca iztiral cerkve; potem pa je sam maševal in pridigoval. V Beli Peči je našel zaklenjen krstni kamen in v njem krstno vodo popolnoma čisto, dasi je bila notri vže celih 29 let.

Lahko si mislimo, v kolikih smrtnih nevarnostih je bil škof Hren mej krivoverci. A on je pisal l. 1605.: »Jaz hočem vstrajati v tem tugepolnem škofovskem opravilu tako dolgo, dokler hoče Bog, ki me je izvolil. Moji sovražniki naj rujejo, kolikor hočejo. Prosite Boga za me, da mi slej ko prej nakloni zmago zoper nje, ki so mi doslej s svojim sovraštvom več koristili, nego bi mi mogli s svojo prijaznostjo!«

Po 32 letnem neutrudnem delovanju je umrl 10. februvarija l. 1630. v 70. letu svoje dōbe.

Tomaž Hren se imenuje po pravici »kranjski apostol«. On je odvalil naši domovini luteransko mōro. Ko bi nam Bog ne bil dal njega za škofa, bi najbrže se dandanašnji velik del kranjskih Slovencev tičal v krivoverstvu; saj je zadnji slovenski luteranec na Kranjskem umrl šele l. 1813. Slovenski narod ne more nikoli dosti zahvaliti tega gorečega škofa, ki mu je tako povrnil in ohranil najdražji biser — sv. katoliško cerkev.

Tomaž Hren pa ni bil le neustrašen junak za pravo vero, temveč je bil tudi sam zase svet mož. Molitev in zlasti češčenje presv. Rešnjega Telesa je bila njegova tolažba in opora. Vsako leto je šel za nekaj dni na Bistvo pri Vrhniku v kartuzijanski samostan, kjer se je v sveti tihoti posvetil Bogu in se pripravljajal za nove boje.

Minulo je 300 let, kar je Tomaž Hren začel kot škof delovati na Kranjskem. Naj blaženi škof Tomaž Hren sedaj v nebesih prosi za nas, da se čim preje iztrebijo iz Kranjske dežele tudi novodobni krivi nauki.

Pobožne družbe in redovi v čast presvetemu Rešnjemu Telesu.

II. Benediktinke »večne molitve«.

Prva rimska bratovščina presv. Rešnjega Telesa, ki se je ustanovila l. 1538, se je trudila posebno za zunanje češčenje: družniki so skrbeli, da je v cerkvi, kjer biva Jezus v presv. zakramentu, vse snažno in lepo, potem, da se procesije vršé kar najbolj sijajno, in pa da Jezus na poti k bolnikom ni nikoli brez pobožnih spremljevalcev. Čim bolj pa se je bratovščina širila, tem bolj je v ljudstvu rastla pobožnost do najsvetejšega zakramenta. Svete osebe so želele celo svoje življenje posvetiti edino le češčenju presv. Rešnjega Telesa. Zasal se je poseben red, kateremu glavni namen je bila večna molitev. Prvi samostan, v katerem so pobožne redovnice opravljale večno molitev, so utemeljili v Parizu. To je prišlo tako-le:

Ko je l. 1643. umrl kralj Ljudovik XIII., je namestu mladoletnega sina Ludovika XIV. vladala pobožna kraljica Ana avstrijska. Francoska dežela je takrat silno trpela po domačih vojskah. V glavnem mestu so divjali uporniki, pokrajine pa so pustošili krivoverci hugenotje. Kraljica Ana ni vedela kaj storiti, da bi umirila upornike in ukrotila krivoverce. V hudi sili je iskala pomoči pri Njem, ki vodi usodo človeško. Prosila je svojega izpovednika, naj v njenem imenu stori Bogu katerokoli obljubo v ta namen, da reši deželo vojske.

Izpovednik, pobožen in moder duhovnik, je več dni molil in premišljeval, s čim bi mogel potolažiti božjo jezo, ki je tako hudo pokorila Francosko za nje grehe. Prišla mu je sveta misel, katera mu ni hotela več iz glave: ustanoviti se mora družba duhovnih devic, ki bodo po dnevu in po noči čistile in molile presv. Rešnje Telo, dajale Jezusu zadoščenje za krivice in hudobije in ga prosile odpusčenja. To naj obljubi kraljica v srečo svoji deželi.

Kraljica Ana je z veseljem obljubila, kar ji je izpovednik svetoval, in mu je naročila, naj takoj vse stori, da se obljuba čim preje izpolni.

Živela pa je takrat v Parizu pobožna redovnica, Mehtilda, s priimkom »presvetega zakramenta«. Na njo in njene redovne sestre je mislil izpovednik kraljice Ane, ko mu je le-ta rekla, naj si poišče družbo, ki bi poleg redovnih dolžnosti hotela prevzeti to sveto, a brez dvoma tudi težavno delo: večno češčenje najsvetejšega zakramenta. — Kdo je bila devica Mehtilda?

Mehtildi »presv. zakramenta« je bilo z doma ime Katarina Bar. Rojena je bila v 31. dan decembra leta 1614. v St. Dié, mestu ob nemško-francoski meji. Stariši so ji bili plemeniti in bogati. Bog je obdaril Katarino z velikimi milostmi. Še kot otrok je čutila v sebi posebno pobožnost in ljubezen do najsvetejšega zakramenta. Štirinajst let stara deklica je sklenila, da se bode popolnoma darovala Jezusu v zadoščenje za krivice, ki jih mora trpeti v presv. zakramentu. Ostro je pokorila svoje deviško telo. V sedemnajstem letu je šla v samostan »Marijinega oznanjenja«, ki je bil blizu njenega rojstvenega kraja. V samostanu je bila vsem vzgled ponižnosti in zatajevanja, in radi tega so jo vže po treh letih izbrali za prednico. Kakor vse izvoljene duše je Bog tudi Katarino vodil po trnjevi poti. V onem času je divjala po nemških deželah tridesetletna vojska. Pred sovražniki se je širil strah in groza, za njimi pa lakota in kuga. Vojaki so plenili in požigali samostane in cerkve. Kdor je mogel, je bežal, da si reši življenje. Tudi Katarina in njene redovne sestre so zapustile samostan, ko so se bližale surove čete. Štiri leta je begala po svetu in iskala sebi in svojim sestram zavetja po raznih samostanih; živela je v največji revščini; upala je, da se bode mogla še kedaj vrniti v svoj samostan; pa kazalo je vedno bolj, da je njeno upanje prazno.

Tedaj je začela misliti, morda hoče Bog, da bi prestopila v bolj strog red. Drugi so ji vže davno napovedovali, da ne bode ostala pri redovnicah »Marijinega oznanjenja«. Vzrok temu prerokovanju je bila ta-le zgodbica. Ko je bila Katarina storila slovesno obljubo, ji je nekaj dnij kesneje počil prstan, ki so ga ji bili dali v znamenje, da se je za vedno zaročila nebeškemu ženinu Jezusu. Nobeden ni vedel, kako se je moglo to zgoditi. Katarina je bila radi tega silno žalostna; tovarišice so jo tolažile, rekle pa so ji vender, da ne bode ostala pri sestrah »Marijinega oznanjenja«, ker Bog jo drugam kliče. — V oni hudi stiški, ko se je morala potikati sem ter tja, se je spomnila čudnega dogodka. Mnogo je molila, da bi ji Bog dal spoznati, kaj naj stori; posvetovala se je s svojim izpovednikom in po njegovem svetu je slednjič šla k b e n e d i k t i n k a m. V novem redu so ji dali ime Mehtilda »presv. zakramenta«. Miru in sreče, ki jo je našla pri hčerah sv. Benedikta, pa se ni dolgo veselila. Strašne vojske še ni bilo konec, in Mehtilda je morala l. 1640. s svojimi sestrami zopet iz samostana. Nekaj let uboga redovnica ni imela nobenega stalnega doma, seliti se je morala iz samostana v samostan, dokler je božja previdnost ni privedla v Pariz.

V Parizu je dosegla, za kar jo je bil Bog odbral, ko je še mladi deklici vsadil v dušo pristrčno pobožnost do presv. Rešnjega Telesa. Srčna želja celega njenega življenja je bila: častiti Jezusa v presv. zakramentu. Ta želja se ji je izpolnila, ko je kraljica Ana zaobljubila, da hoče ustanoviti samostan, v katerem bi Bogu posvečene device noč in dan molile presv. Rešnje Telo. Vsa srečna je bila, ko je izpovednik pobožne kraljice prav njej in njenim sestram ponudil sveto službo na čast Jezusu v presv. zakramentu. Najela je v ta namen hišico in jo izpremenila v samostan. V praznik Marijinega oznanjenja l. 1654. se je začela večna molitev v novem samostanu. Kraljica Ana sama je prišla k tej slavnosti; z vrvjo okolo vratu in z gorečo svečo v roki je klečala pred Najsvetejšim in prosila Boga odpuščanja za svoje podložnike.

Iz samostana v Parizu se je navdušenje za večno molitev hitro širilo po francoski deželi in dalje čez mejo.

Mehtilda je umrla s sveto smrtjo v 6. dan aprila l. 1698. v 84. letu svoje dobe. Ob njeni smrti je novi red imel vže sedem samostanov; izmedj teh je bil eden daleč gori na Poljskem, v mestu Varšavi; utemeljila ga je kraljica Marija Kazimira l. 1687. in od tega časa pa do današnjega dneva ni v njem nikoli ponehala večna molitev.

Vihar preteklega stoletja je sicer porušil mnogo samostanov, v katerih so benediktinke molile presv. Rešnje Telo, vseh vendar ni mogel zatreti. Dandanašnji ima red 21 samostanov, in sicer na Francoskem 15, na Ruskem 1, namreč v Varšavi, na Nemškem in Holanskem 4.¹⁾

Benediktinke »večne molitve« živé po strogih, starih pravilih benediktinskega reda. Nosijo črno, volneno obleko. Jedó samo dvakrat na dan; mesa nikoli ne uživajo. Na škapulirju imajo vsito podobo hostije z napisom: »Hvaljen in češčen bodi najsvetejši zakrament sedaj in na veke.« Te besede ponavljajo vsako uro, ko zapoje samostanski zvon; tudi svoje delo, svoja pisma začenjajo s to molitvico na čast presv. Rešnjemu Telesu. Po dnevu so največ pred tabernakljem; po noči vstajajo, da vkupe v cerkvi molijo brevir. Vsak dan ena sestra daje Jezusu v presv. zakramentu »veliko zadoščenje«. Od jutranje molitve pa do večernic kleči pred sv. Rešnjim Telesom, okolo vrata ima ovito vrv, v roki pa drži gorečo svečo; ko so molitve končane, gre za drugimi zadnja iz cerkve, v obednici klečé posluša branje, in ko prenehajo brati, pravi: »Hvaljen in češčen bodi najsvetejši zakrament sedaj in na veke. Predrage sestre, spominjajte se, da smo se Bogu zaobljubile v spravni dar za grehe, s katerimi ljudje neprenehoma žalijo in onečaščujejo presv. zakrament. Prosim vas ponižno, podpirajte me s svojo molitvijo, da izpolnim svojo dolžnost tako, kakor bi jo morala.« — Če izvedó v samostanu, da se je kje zgodilo kako grozodejstvo zoper presv. Rešnje Telo, tedaj vsaka sestra zase dela ostro pokoro in vrhu tega se vse zberó v cerkvi, vsaka z vrvjo okolo vratu in z gorečo svečo v roki, da zadosté Jezusu za tuje grehe.²⁾

Bog sam ve, koliko dobrega storé in koliko zla odvrnejo pobožne redovnice z molitvijo. Svet jih prezira in preganja kot ljudi brez dela; a ko bode sodnji dan pred nami razgrnjena zgodovina človeškega rodu, tedaj bode strmé videli, da je marsikatera ponižna redovnica s svojo pokoro in molitvijo več koristila človeštvu, kakor mnogi možje, katere svet sedaj proslavlja kot svoje največe dobrotnike.

Nam vsem so uboge redovnice najlepši vzgled. Vže nad 200 let molijo po noči in po dnevu Jezusa v presv. zakramentu. Mi smo se jeli gibati šele zadnji čas. Skrbimo, da po naših farnih cerkvah vsaj odslej naprej ob nedeljah po dnevu ne bode brez pobožnih častivcev. Krščanski možje in mladeniči, žene in dekleta, ki se zbirate ob nedeljah okrog tabrnaklja, vstrajajte pri tem sv. delu!

¹⁾ Wetzer u. Welte: Kirchenlex. I., p. 802.

²⁾ Heimbucher: Die Orden u. Kongregat. der kathol. Kirche. I. 198, 199.

Nekaj za tiste, ki ne molijo radi rožnega venca.

Dandanašnji mnogi zametavajo sveti rožni venec, češ, to je molitev za nevednega kmeta, ne pa za omikanega človeka. Rožni venec se jim zdi siromašna, duha moreča molitev; in zato ga — tako sami govoré — ne molijo. Morda še hodijo v cerkev, a nikoli jih ne vidiš z molkom v roki; sramujejo se ga, in pomilovalno in ob jednom prezirljivo gledajo po pobožnem ljudstvu, ki lepo moli sveti rožni venec. Ti, dragi čitatelj, si morda vže sam kedaj zašel v družbo, kjer so smešili sveti rožni venec. Molčal si; ugovarjati se nisi drznil; morda ti tudi ni prišlo nič pravega na misel, da bi bil branil to tebi do tedaj tako ljubo molitev. Verjel jim nisi, vender pa od takrat ne moreš več tako pobožno moliti sv. rožnega venca, kakor si ga včasih molil; morda ga celo opuščáš.

Zelo je obžalovati, da je grešno klevetanje na sveti rožni venec vže mnogim omrzilo to prelepo molitev. Toda, dragi prijatelj, ki te ne veseli več molitev sv. rožnega venca, povej mi, kdo so pa oni, ki so te vsega zbegali in premotili? Izobraženi, učeni ljudje so, mi odgovarjšáš. V svojih mladih letih so morda res nekoliko hodili v šolo, a tega je vže dolgo, kar so dejali knjigo iz rok. Kaj pa sedaj delajo? Vsak se trudi v svojem poklicu za ljubi kruhek. Učenih knjig prebirati ne utegnejo, niti jih ni volja, ukvarjati se s takimi stvarmi. Odkod torej imajo tisto učenost, s katero se toliko ponašajo? No, ta je dandanašnji po ceni. Za malo novčičev si človek naroči slab list ali časopis, ki ima navado obrekovati sv. cerkev in duhovnike, smešiti svete obrede, norčevati se iz pobožnosti, skratka grditi vse, kar je sveto. Kdor prebira take liste, ta velja dandanašnji za omikanega in učenega, bodisi drugače neveden, kolikor hoče. Mogočno in oblastno govori; vse presoja, najprej pa sv. vero in cerkev, dasi prav krščanskega nauka najmanj vé. Glej, prijatelj, taki so oni, ki so ti s svojim bahatim govorjenjem pristudili sv. rožni venec. Ljudje, ki niti ne vedó, kako se mora rožni venec moliti, smešé to molitev in jo imenujejo duhomorno; to se mi zdi prav tako, kakor ko bi slepec imenoval črno, kar ti, ki imaš zdrave oči, vidiš belo. Zapomni si dobro: Sveti rožni venec sovražijo, ker sovražijo sploh vsako molitev. Prazen je izgovor: rožni venec je dober za preprosto ljudstvo, za omikanega človeka pa ne.

Res je, da molijo rožni venec najbolj ljudje, ki si z delom svojih rok služijo vsakdanji kruh. Sv. cerkev ga njim posebno priporoča, zato ker vé, česa je treba ubogemu ljudstvu; vé namreč, da je trpečemu delavcu treba poguma, moči, zaupanja, pa tudi potrpežljivosti in udanosti; vsega tega pa mu daje molitev svetega rožnega venca. Tisočem in tisočem pobožnih vernikov, ki molijo sveti rožni venec premišljuječ življenje Jezusovo in njegove presvete Matere, je ta molitev v sladko tolažbo. Krščanski materi in krščanskemu očetu, ki ju morí skrb za družino, je lažje pri srcu, ko molita v e - s e l i rožni venec in premišlujeta skrbi in žalost presv. Matere božje in svetega Jožefa. Bolnik na postelji in delavec-trpin se oddahne, ko pri žalostnem sv. rožnem vencu v mislih spremlja s križem obloženega Zveličarja po poti na Kalvarijo. Blaženo upanje v boljšo prihodnost nas dviga proti nebesom

in sladko veselje nam polni dušo, ko mej častitljivim delom sv. rožnega venca gledamo Jezusa in Marijo v nebeški slavi. In prav zato, ker je sveti rožni venec nevsahljiv vir tolažbe, moči, veselja vsem onim, ki ga pobožno molijo, je ta molitev kakor nalašč za ubogo ljudstvo, ki mora delati in trpeti kakor Jezus, Marija in sv. Jožef. Vender pa popolnoma napačno sodi tisti, ki misli, da je rožni venec dober samo za preproste ljudi, ne pa za omikanega človeka, za bogato gospôdo. Berite knjige, ki nam popisujejo življenje krščanskih vladarjev, in sami se bodete uverili, da je kriva taka sodba. Ne bodem vam našteval tujih kraljev in cesarjev, knezov in grofov, ki so visoko častili sveti rožni venec; pokazati vam hočem samo nekaj vzgledov iz zgodovine slavne habsburške cesarske rodbine.¹⁾

V stari knjigi rožnovenške bratovščine na Dunaju je pod letnico 1633. na prvem mestu brati ime cesarja Ferdinanda II. Cesar se je sam svojeručno zapisal. O tem pobožnem vladarju pripovedujejo, da je vsak dan molil rožni venec, litanije in pa dnevnicе Naše ljube Gospé. Mater božjo je tako zelo častil, da ni bil samo ud rožnovenške bratovščine, ampak je dal svojo družino in sebe zapisati v vse Marijine bratovščine po Gorenjem in Nižem Avstrijskem, po Češkem, Štajarskem, Koroškem in Kranjskem. Rad je hodil na božjo pot v Loreto in Marijino Celje; večkrat je dejal: nikoli še ni prosil česa preblazene Device, da ga ne bi bila uslišala. Mariji je izročil glavno poveljstvo v vojskah; njena podoba je krasila prve zastave. Ko je cesar španskim benediktincem dovolil, da smejo tik mestnega zidovja zidati cerkev, so mu vojaški oblastniki odločno ugovarjali, češ, da je to nevarno ob vojskovnem času. Cesar pa jih je zavrnil: »Jaz zase ne poznam nobene bolj trdnjave mesta, kakor je Marijina cerkev. Raje vidim, da časté Marijo, kakor pa da je mnogo vojakov v mestu; in od Marije pričakujem bolj varne obrambe, kakor pa od velike vojne.« — Tudi je prosil v Rimu, da bi sveta rimska stolica Marijo slovesno proglasila za brez madeža spočeto.

Poleg imena Ferdinanda II. je v rečeni bratovski knjigi svojeručen podpis cesarice Eleonore, žene cesarja Ferdinanda III., in potem sta zapisani njeni dve hčeri, nadvojvodinja Eleonora Marija Jožefa in Marija Ana Jožefa. Ko so l. 1668. dné 1. oktobra, v dominikanski cerkvi na Dunaju slovesno praznovali rožnivenško nedeljo, pravijo spominski zapiski dominikanskega samostana, da so bile pri veliki maši cesarica vdova in obe hčeri nadvojvodinji. — Materi božji v čast je dala cesarica Eleonora v dvorni cerkvi narediti loretsko kapelico, katero so umetniki natančno posneli po sveti hišici v Loretu in jo bogato okrasili z zlatom, srebrom in dragim kamenjem. Pred Marijino podobo v loretski kapelici so prihajali cesarji in njih družina ob veselih in žalostnih zgodbah: če so praznovali rojstvo cesarjevičevo ali obžalovali smrt vladarjevo, ob poroki in krstu, predno so šli v vojsko in ko so se vrnili iz vojske, so prišli pred Marijino podobo.

Posebno lepo je, kar se bere o sinu cesarja Ferdinanda II., o nadvojvodu Leopoldu Viljemu, ki je bil na zadnje škof v Vratislavu. Ko mu je bila še kot dečku umrla mati, je Marijo izvolil za svojo mater;

¹⁾ Glej: Esser, O. Pr. Unserer lieben Frauen Rosenkranz. Paderborn 1889, stran 81 i. d.

rad se je imenoval njenega služabnika. Pogosto je izrekoval presveti imeni Jezusovo in Marijino. Če je slišal uro biti, se je spomnil Jezusa in Marije. Vedno je nosil seboj blagoslovljen molek in vsak dan je molil rožni venec. Vpisal se je malo ne v vse Marijine bratovščine na Nemškem in v Belgiji; pri mnogih bratovščinah je bil sam vodnik. Vsako soboto in vse dni pred Marijinimi prazniki se je postil. Mej vsemi Marijinimi prazniki mu je bil najljubši praznik Marijinega brezmadežnega spočetja. Ko je bil na Nizozemskem kraljev namestnik, je izprosil v Rimu dovoljenje, da je bil ta dan v Belgiji zapovedan praznik. Če je bival v Avstriji, je vsako leto romal v Marijino Celje. Okrog vratú je do smrti nosil Marijino svetinjico. Mnogo Marijinih podob, katere so ljudje častili po božjih potih, je dal slikati ali tiskati in jih razširjati mej ljudstvom.

Goreč častivec Kraljice sv. rožnega venca je bil tudi cesar Leopold I. (1658—1705). On in njegova prva žena, Marjeta Marija, sta se svojeručno zapisala v rožnivenško bratovščino. Vsak dan je molil rožni venec in se ni sramoval tudi očitno ga moliti. Ker takrat še niso povsod obhajali praznika sv. rožnega venca, se je obrnil do papeža Inocencija XII., da bi zaukazal ta praznik za celo cerkev. Papež je ustregel njegovi prošnji, pa je umrl, predno je bil novi ukaz proglašen.

Ganljivo je, kar pripovedujejo o tretji ženi cesarja Leopolda I., o cesarici Eleonori Magdaleni Tereziji. Pri Dunaju je božja pot po imenu Marija-Hicing. Tja je vsako leto po večkrat romala cesarica; hodila je vedno peš, v obutalih, katerim je bila poprej izrezala podplate. Mej potjo je s svojimi hčerami in spremstvom glasno molila rožni venec. — Prav blizu božje poti je cesarska graščina Šenbrun. Kadarkoli je pobožna cesarica tja prišla, je vselej obiskala Mater božjo v Hicingu; zvečer je v cerkvi s siromaki in heraći molila rožni venec in litanije.

Česar je želel Leopold I., je dosegel njegov drugi naslednik, cesar Karol VI. (1711—1740). L. 1716. v praznik Marije Snežnice je cesar Karol premagal Turke pri Temešvaru prav tisti čas, ko je bratovščina sv. rožnega venca v Rimu imela procesijo in prosila z nebes sreče cesarski vojski. Slavna zmaga, ki jo je Kraljica svetega rožnega venca naklonila krščanstvu, je bila povod, da je papež Klement XI. za vso cerkev ukazal praznik sv. rožnega venca. Po cesarju Karolu VI. se je začela v romarski cerkvi v Hicingu prelepa večerna pobožnost v čast Materi božji; vsak večer so se reveži iz okolice zbirali v cerkvi in pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom vkupe molili rožni venec; vsi, ki so prihajali, so po cesarjevi darežljivosti dobivali obilo miloščino. — Molek, ki ga je rabil cesar, hranijo sedaj očetje kapucini na Dunaju.

Slednjič omenjam še cesarico Marijo Terezijo. Kakor njeni slavni pradedje, je tudi ona rada molila sveti rožni venec. Njen molek hranijo sedaj v samostanu pri Elizabetinkah v Celovcu.

Bodi dosti vzgledov! Molitev svetega rožnega venca se je pri slavni Habsburžanih dedovala od roda do roda. — O drugih velikih možeh, o vladarjih tujih držav, o cerkvenih poglavarjih in knezih, o državnikih in umetnikih,

ki so častili Mater božjo z molitvijo svetega rožnega venca, o teh govoriti mi brani čas.

Ob koncu pa povzamem besedo in povprašam še enkrat: je-li res sveti rožni venec samo za uboge, preproste ljudi, za omikane, za bogate pa ne? — Kdo vam to še verjame, klevetniki in obrekovavci sv. rožnega venca?

Dragi čitatelj, sedaj veš, zakaj dandanašnji mnogi zametavajo rožni venec. Nočejo ga moliti, ne zato, ker so omikani in izobraženi, napredni in prosvitljeni, kakor sami sebe tako radi nazivljejo: ampak zato, ker so v veri mlačni in malomarni, morda celo brezverni in sovražni vsaki molitvi, zato ne molijo rožnega venca. Lažnjive so besede, ki jih pogosto ponavljajo: rožni venec je dober za preproste ljudi, ne pa za omikance. Ko bi hoteli govoriti resnico, bi morali reči: rožni venec je za verne ljudi, za brezverce pa ne. To je resnica.

Ti pa, verni Slovenec, veš, kaj ti je storiti. Slavni cesarji in njih družine so se zapisavali v rožnivenško bratovščino in vsak dan molili sv. rožni venec. Stôri ti isto! To bode najlepši dar Kraljici sv. rožnega venca, kateri je posvečen mesec vinotok.

Poročilo o bratovščinah.

Duhovniki častivci presv. Rešnjega Telesa. (Sacerdotes adoratores.)

Zopet je Gospod tri ude iz družbe duhovnikov molivcev poklical pred svoj sodni stol, da jim povrne vse, kar so storili iz ljubezni do Njega in jim poplača vsako uro, vsak trenutek, katerega so prečuli pred Njim, pričujočim v presvetem zakramentu. Ti so čč. gg.: Ogrin Peter, župnik v Suhoru, Stupica Franc, bivši župnik pri sv. Heleni, in Tavčar Franc, duhovnik pri sv. Joštu. — Akoravno jih je Gospod poklical nagloma, smemo biti prepričani, da niso bili nepripravljeni; zakaj molivci presv. zakramenta se pripravljajo za večnost in priporočajo milosti sodnikov vsako molitveno uro. Naj počivajo v miru, sobratje pa se jih spominjajmo pri sv. daritvi in pri molitveni uri.

38. Letno poročilo

o delovanju bratovščine vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa in za opravo ubožnih cerkvâ v ljubljanski škofiji.

1. Pogled v preteklo leto.

Hvaljeno, češčeno in moljeno bodi na veke presveto Rešnje Telo! — Z otožnim, pa tudi z veselim srcem podajamo letošnje poročilo vsem blagim družabnikom bratovščine vednega češčenja o delovanju te bratovščine v preteklem, 38. letu njenega obstanka.

Z otožnim srcem se oziramo v minulo 38. leto nazaj, kajti vodja, kateri je vodil bratovščino celih 37 let, je poklical Bog k sebi v večnost, da prejme plačilo za mnogoletni trud. Koliko molitve je bilo opravljene v teh letih pred sv. Rešnjim Telesom, ako pomislimo, da je število družabnikov narastlo do 71.285. Dasi nekateri niso redno opravljali molitvene ure, in je mnogo izmej njih že v večnosti, vendar smo prepričani, da je velika večina bila zvesta in je kot častna straža pred Jezusom v tabernaklju prečula in premolila mnogo

mного ur. S hvaležnim srcem se oziramo proti Bogu za to milost, da je v toliko dušah vnel gorečnost do presvetega zakramenta. In vse te molitve je bil deležen rajni gospod vodja, ki je vedno, zlasti po letnih poročilih, vnmel družabnike k vstrajnosti.

Drugi prelepi sad družbe so premnoga darila, katera so dobile cerkve v minulih 37 letih. Ako so pri nas na Kranjskem cerkve preskrbljene s potrebnimi oblačili, ako so vsa ta oblačila delana prav po cerkvenih pravilih, gre hvala zato posebno tej bratovščini in rajnemu njenemu vodju. Koliko truda, koliko pisarij, koliko skrbi je imel v vseh teh letih bratovščini v prid; rad je delal iz ljubezni do Jezusa, in le-ta ljubezen je storila, da je vstrajal do konca. Jezus mu bodi plačnik, kajti na tem svetu ni imel družega plačila kakor zavest, da dela za povzdigo česčenja presvetega Rešnjega Telesa. Da bratovščina tega spretnega vodja nima več, to nam dela srce tožno.

2. Rast bratovščine.

Z veselim srcem pa se oziramo v preteklo leto, videč, da se je bratovščina tudi v preteklem letu lepo razvijala, lepo cvetla, na široko se širila mej starimi in mladimi. Božji blagoslov je spremljal družbo v minulem letu, in radostni moramo pripoznati, da se ljubezen do Jezusa v presvetem zakramentu mej Slovenci vedno bolj vnema in da se gorečnost, Njemu pripraviti vredno bivališče, ne hladi, marveč se veselo vtrjuje in množi. Veselo je, da je zadnja leta neko novo življenje prišlo v bratovščino, zlasti po onih duhovnikih, ki so tudi sami vneti častivci presvetega zakramenta. Zelo vesela poročila dohajajo od mnogih strani o lepem razširjanju bratovščine in pobožni molitvi pred sv. Rešnjim Telesom; izpodbudno je slišati, da se tudi taki, ki so doslej molitveno uro opuščali, zopet z novo gorečnostjo vdeležujejo skupne molitve. Napredek zadnjih let se kaže zlasti v tem: 1. da so moški pričeli prvi petek v mesecu opravljati ponočno molitev in jo nadaljujejo z vedno enako vnemo; 2. da se je po mnogih farah vpeljala večna molitev za vse nedelje; 3. da imajo mladeniči in možje skupne ure; 4. da pristopajo bratovščini po mnogih farah otroci po prvem sv. obhajilu in imajo skupno molitveno uro; 5. da se je glasna molitev jako priljubila in se opravlja mnogokje ne samo po eno ampak po več ur na mesec; 6. da se lep sad vednega česčenja kaže v pogostejšem prejemanju sv. zakramentov in veči ljubezni do cerkve; in slednjič, da se je sploh število družabnikov v preteklem letu jako pomnožilo, kajti pristopilo je novih udov od 19. aprila 1896 do 17. sept. 1897 7222 in zaporedna številka 17. sept. 1. 1897. je 71.285.

3. Dela bratovščine.

Bratovščina presv. Rešnjega Telesa daje priliko Jezusu v presv. zakramentu tudi dejansko pokazati ljubezen. Udje bratovščine ne molijo samo, ampak darujejo Jezusu tudi male doneske za dostojno opravo hiše Gospodove, in nekatere pobožne duše še vrhu tega tudi delo svojih rok. Tudi ta dejanska ljubezen je za srce mikavna in daje mnogo dušnega veselja in zadovoljnosti, kajti vsak ud si je svest, da vsaj nekoliko pomaga do tako lepih zunanjih uspehov bratovščine; in le tej dejanski ljubezni se imamo zahvaliti, da je bilo letos mogoče večini prosivcev ustreči in cerkvam v toliki množini podariti razne lepe, da, tudi drage cerkvene oprave.

Po letnih doneskih je imela bratovščina preteklo leto dohodkov: 7563 gld. 38 $\frac{1}{2}$ kr. — troškov pa za cerkvena oblačila 8918 gld. 62 kr. Da troški presegajo dohodke, prihaja od tod, ker se je nekaj blaga vzelo vže za prihodnje leto. Množina zvršene cerkvene oprave pa je presegla letos vsa prejšna leta, kajti razdelilo se je: mašnih plaščev 64, in sicer 29 belih, 12 rdečih, 10 črnih, 7 vijo-

ličastih, 6 zelenih; pluvijalov 28, in sicer 19 belih, 5 vijoličastih in 4 črni; dalmatiki 2; alb 50; koretljev 50; velov 18; plaščkov za ciborij 5; pridigarških stol 10; izpovednih stol 12; obhajilnih stol 26; korporalov 92; pal 100; purifikatorijev 200; prtičev 150; humeralov 100; altarni prti 4.

Prav rada bi bila bratovščina napravila koncem leta razstavo vseh teh izdelkov, kakor zahtevajo tudi pravila, toda nikjer ni našla primernih prostorov; zakaj pri č. gg. Uršulinkah po potresu ni več prostora, dokler se vse zopet ne popravi; kadar bo vsa poprava končana, bo zopet razstava, da se udje sami lahko prepričajo, kako se obračajo mili darovi.

Kar se tiče izdelkov samih, pripominjamo le, da je vse blago pristno, platno za perilo čisto, svila prava, večinoma s trojnim osnutkom, porte so čisto zlate (or fin. 990/1000). Tako blago stane sicer mnogo, toda za presveti zakrament najboljše ni zadosti dobro. (Dalje sledi.)

Apostolstvo svete molitve.

Namen svetega Očeta za mesec oktober 1897.

Veronauk v srednjih šolah.

Srednje šole imenujemo gimnazije, realke, učiteljske pripravnice in podobne šole, ki so kakor v sredi mej ljudskimi in visokimi šolami. Srednje šole so za vsak narod velike važnosti, ker v srednjih šolah se šolajo in urijo prihodnji duhovniki, uradniki, častniki, učitelji in sploh razumniki naroda. Ti pa so vedno voditelji naroda, od katerih je navadno odvisna sreča ali nesreča celega naroda. Zato je zelo želeti dobrih srednjih šol, ki naj nam dajo dobrih duhovnikov in uradnikov v čast in srečo vsega ljudstva.

V ta namen pa ni vže dovolj, da se učenci mnogo učé v potu svojega obraza, ampak je zlasti še potreba, da se učé Boga spoznavati in Jezusa Kristusa, Sina božjega. Prazna je vsa učenost brez Boga, brez Kristusa. Zato je pa mej vsemi nauki v šolah najvažnejši *k r š č a n s k i n a u k* ali *v e r o n a u k*. In res, tudi v naših srednjih šolah ima krščanski nauk častno mesto in vsi učenci so dolžni učiti se krščanskega nauka od prve do najvišje šole.

Sv. Oče nam je naročil, naj meseca oktobra molimo k presv. Srcu Jezusovemu za uspešno poučevanje in za pridno učenje krščanskega nauka.

Za uspešno poučevanje! Krščanski nauk učé v srednjih šolah duhovniki ki so profesorji. Odmerjeni pa sta za njih nauke *l e d v e u r i* na teden, dočim se učé drugi predmeti po štiri do šest ur na teden. Ni torej lahko to poučevanje! — Navadno je v vsaki srednji šoli *l e e d e n* duhovnik-učitelj veronauka, dočim je za druge tvarine mnogo profesorjev, ki niso vselej prijazni krščanski resnici. Večkrat se čuti gospod učitelj veronauka osamljenega in brez pomoči; med učiteljskimi tovariši nima prijateljev. Ni čuda, če se ga včasih poloti neka malosrčnost. Molímo torej ta mesec za srčnost in gorečnost duhovnikov, kateri učé krščanski nauk v srednjih šolah. Sv. Duh, vnami njih srca!

Pridno učenje! Večkrat so učenci najbolj leni prav pri krščanskem nauku, katerega zato tudi najmanj znajo. Ko pa dokončajo srednje šole, tedaj še ono pozabijo, kar so znali; zakaj v visokih šolah se ne učé več veronauka. Radi tega so pogosto mej izobraženimi in učenimi ljudmi pravi nevedneži, ki ti ne znajo niti šest resnic. Ker pa krščanskega nauka ne znajo, tudi ne cenijo vere in ne živé po nje zapovedih. Ko človek izgubi znanje krščanskega nauka, izgubi še vero samo in z vero tudi božje in cerkvene zapovedi. Konec pa je — večno pogubljenje.

Zatorej, predragi udje molitvenega apostolata, molimo po naročilu svetega Očeta za uspešno poučevanje in za pridno učenje krščanskega nauka v srednjih šolah. Molimo za duhovnike-učitelje in za učence!

Posebni nameni za vsak dan.

1. Za izvolitev goriškega nadškofa po želji Srca Marijinega. 2. Za slovenske državne poslance 3. Za „Alozijevištče“ v Gorici. 4. Za cesarja Franca Jožefa I. 5. Za tepeno Ljubljano. 6. Za duhovnike, ki so letos začeli službo. 7. Za duhovnike, katere sorodniki nadlegujejo. 8. Za dobre oporoke duhovnikov. 9. Za dijaško kuhinjo v Ljubljani. 10. Za tržaškega škofa. 11. Za šolske sestre v Trstu. 12. Za kmete trpine. 13. Za meščansko ljudstvo v slabih stanovanjih. 14. Za rokodelce brez dela. 15. Za otroke pijancev. 16. Za ude družbe sv. Vincencija.	17. Za zaslepljene pravdarje. 18. Da bi učitelji izprevideli, da jim je cerkev mati, a država mačeha. 19. Za božjo pot na sveti Gori pri Gorici. 20. Za Poljake v Rusiji. 21. Za pobožne učiteljice mej svetom. 22. Za dvomljivce o sv. veri. 23. Za naše škofe. 24. Za dar angeljske čistosti. 25. Za slovanske duhovnike v Istri. 26. Za pozabljene duše v vicah 27. Za bolnike, katerih nihče ne obiskuje. 28. Za žalostnega duhovnika. 29. Za duhovnike, ki v šoli učé. 30. Za trpine, ki se selijo v Ameriko. 31. Za vse žive in mrtve ude molitvenega apostolata.

M o l i m o .

O presveto Srce Jezusovo, darujem Ti po brezmadežnem Srcu Marijinem molitve, dejanje in trpljenje današnjega dne v zadoščenje nešteti razžalitev svojih in ljudskih, po Tvojih sv. mislih in namenih, zlasti pa za dobro poučevanje krščanskega nauka v srednjih šolah in za vse potrebe, katere nam bogoljubna bratovščina posebno priporoča ta mesec in dan.

*O sladko Srce Jezusovo, daj, da Te ljubim vedno bolj!
Sladko Srce Marijino, reši me!*

Zahvala presv. Srcu Jezusovemu.

Ustanoviti smo mislili katoliško društvo. V začetku je bilo dosti težav. Priporočim ustanovitev društva presv. Jezusovemu Srcu in društvo se je osnovalo. Ker sem obljubil stvar v »Vencu« priobčiti, to s tem izpolnujem. Čast, ljubezen, povračilo božjemu Srcu Jezusovemu!

I. P. v K.

Cerkven koledar za mesec oktober 1897.

Mesec oktober je posvečen Kraljici sv. rožnega venca.

Odpustki meseca oktobra. — Da dobimo odpustke, moramo: 1. imeti namen in voljo, da se hočemo odpustkov udeležiti; 2. moramo biti v milosti božji, in 3. storiti dobra dela, katera cerkev ukazuje za odpustke. Za popolne odpustke cerkev navadno ukazuje: a) izpoved in sv. obhajilo; vendar pa izpoved na vsakih osem dni, v ljubljanski škofiji tudi na vsakih štirinajst dni, zadoščuje za vse odpustke mej tem časom; b) molitev v namen sv. Očeta; to molitev treba za mnoge odpustke opraviti v določeni cerkvi. — Pri nepopolnih odpustkih izpoved in sveto obhajilo navadno ni ukazano.

I. Odpustki, ki se morejo dobiti katerikoli dan meseca oktobra.

a) Od 1. oktobra pa do 2. novembra dobimo odpustka sedem let in sedem kvadragen vselej, kadar smo v cerkvi pri rožnem vencu in litanijah; kdor ne more priti v cerkev, dobi isti odpustek, če doma moli rožni venec in litanije. b) Kdor je ta mesec vsaj desetkrat v cerkvi pri rožnem vencu in litanijah, dobi popoln odpustek, če prejme zakrament sv. pokore in svetega Rešnjega Telesa.

II. Odpustki ob določenih dnevih meseca oktobra.

1. dan. *Petek I. v mesecu. Udom bratovščine presv. Srca Jezusovega:* popoln odpustek.

3. dan. *Nedelja I. v mesecu. Praznik sv. rožnega venca.* a) Včeraj, 2. oktobra, popoldne, pa danes do večera dobé v cerkvah, v katerih je ustanovljena bratovščina sv. rožnega venca, vsi verniki pod navadnimi pogoji popoln odpustek, in sicer *tolikokrat, kolikorkrat* gredó v cerkev in tam molijo v namen sv. Očeta. — b) V današnji praznik ali v osmini dobé enkrat vsi verniki popoln odpustek, če prejmo zakrament svete pokore in sv. Rešnjega Telesa in molijo v katerikoli cerkvi v namen sv. Očeta k Bogu in v čast Materi božji.

4. dan. *Ponedeljek. Sveti Frančišek Seraf.* Vsem vernikom popoln odp. v redovnih cerkvah sv. Frančiška, tretjerednikom tudi v farnih cerkvah. če ni blizu nobene redovne cerkve.

6. dan. *Sreda. Sv. Marija Frančiška, devica tretjega reda.* V redovnih cerkvah sv. Frančiška popoln odpustek, kakor 4. dan t. m.

7. dan. *Četrtek I. v mesecu. Udom bratovščine presv. Reš. Telesa:* popoln odpustek, če molijo v bratovski ali farni cerkvi.

10. dan. *Nedelja. Sv. Frančišek Borg.* Vsem vernikom popoln odpustek v jezuitskih cerkvah.

13. dan. *Sreda. Sv. Danijel in tovariši mučenci.* V redovnih cerkvah sv. Frančiška popoln odpustek kakor 4. dan t. m.

15. dan. *Petek. Sv. Terezija.* Vsem vernikom popoln odpustek v karmelitskih cerkvah, onim, ki nosijo škapulir karm. Matere božje tudi v farnih cerkvah.

19. dan. *Torek. Sv. Peter iz Alkantare.* V redovnih cerkvah sv. Frančiška popoln odpustek kakor 4. dan t. m.

23. dan. *Sobota. Sv. Janez Kapistran.* V redovnih cerkvah sv. Frančiška popoln odpustek kakor 4. dan t. m.

31. dan. *Nedelja zadnja v mesecu.* Popoln odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno z drugimi molijo sv. rožni venec.

Mesečne pobožnosti. Devetdnevica pred praznikom sv. Rafaela se začne v petek, 15. oktobra. Kdor opravlja to devetdnevico, dobi vsak dan 300 dni odpustka in popoln odpustek tisti dan, ko prejme sv. obhajilo.

Pobožnosti v ljubljanskih cerkvah. V uršulinski cerkvi bode mesečna pobožnost bratovščine presv. Rešnjega Telesa v četrtek, 7. oktobra. Ta pot bode slovenska pridiga.

Drobtinice.

(Cerkev očetov evharistijcev v Bolzanu.) Za novo cerkev v Bolzanu na Tirolskem, v kateri bodo »očetje presv. Rešnjega Telesa« ali evharistijci noč in dan molili Jezusa v najsvetejšem zakramentu, so v 25. dan junija, v praznik presv. Srca Jezusovega slovesno vložili in blagoslovili temelj. Cerkev bode posvečena Srcu Jezusovemu. Dolga bode 51 metrov in okolo 23 metrov široka, preprosta, brez nepotrebnega lepotičja, vendar dostojna. — Vsem častivcem presv. Rešnjega Telesa znova priporočamo, da z molitvijo in po svoji moči tudi z majhnimi darovi pomagajo zidati nov dom za Jezusa v presv. zakramentu.

(Novi katoliški škofje na Ruskem.) Dolgotrajna pogajanja zaradi izpraznjenih katoliških škofij na Ruskem so zdaj dokončana. Sveti oče so v sporazumljenju z ruskim cesarjem imenovali naslednje škofo za rusko cesarstvo: Štefana Aleksandra Zwierowicza za Vilno; naslovnega škofa dulmskega Cirila Lubowickega za škofa treh starih škofij: luške, žitomerske in kamenjske; naslovnega škofa tespiškega, Antona Baramowskega za škofa v Avgustovem; naslovnega škofa cenopoljskega Frančiška Albina Simona za škofa v Ploku; duhovnika Boleslava Jeronima Klopotovskega za pomožnega škofa v Lucku, Zitomericah in Kamenjku; duhovnika Karola Antona Niedziadkowskega za pomožnega škofa v Mohilevu in Minsku; duhovnika Gašparja Felicijana Cirtowta za pomožnega škofa samogijskega.

(Krščanski nauk v šolah na Laškem.) Na Laškem je krščanski nauk prepovedan po vseh visokih in srednjih šolah. Samo v ljudskih šolah dovoljuje državni zakon, da se otroci poučujejo v krščanskem nauku, če stariši to izrečno zahtevajo. Kdo naj uči otroke krščanskega nauka, duhovnik ali svetni učitelj, o tem določa okrajni zastop. Kako okrajni zastopi uporabljajo to svojo pravico, kažejo te-le številke: Krščanski nauk poučuje 27.730 svetnih učiteljev in samo 3045 duhovnikov. Pa zakaj ne pusté duhovnika v šolo? Sovražniki svete rimske stolice se bojé, da ne bi duhovniki otrók v šoli pohuševali, to se pravi, strah jih je, da ne bi otroci iz ust duhovnikovih kaj slišali o pravicah, ki jih ima papež do Rima; v skrbeh so tudi, tako je dejal 4. julija t. l. neki poslanec v laški državni zbornici, da ne bi mladina kaj čula o »Silabu«. (»Silab« se imenuje zbirka novodobnih zmot in krivih nauk, ki jih je blagega spomina papež Pij IX. obsodil v raznih apostolskih pismih in poslanicah.) O tem torej, kako sodi sveta rimska stolica o zmotah naših dni, mladina ne sme nič vedeti; ker »Silab« je, — tako méni oni poslanec, — smrt novodobni omiki.

(Lep vzgled gospodinjam in materam.) V Rimu se je mnogo gospá mej seboj združilo v ta namen, da po svoji moči pospešujejo posvečevanje nedelj in praznikov. Gospe, ki so pri tej družbi, so se zavezale: 1. da ne bodo kupovale pri trgovcih, ki imajo navadno ob nedeljah in praznikih svoje prodajavnice odprte; 2. da ne bodo nikdar silile šivilj, da bi morale zanje v nedeljo ali praznik delati; povedale jim bodo, da nikakor nočejo, da bi zanje delale svete dneve Gospodove; 3. da ne bodo sprejemale obleke, ki jim jo prinesó v nedeljo ali praznik, razen če je res sila in jo prinesó zgodaj zjutraj; 4. da ne bodo dajale nobene stvari delati osebam, o katerih je znano, da ne posvečujejo nedelj in praznikov.